

HUGO VANHOUDT

NUMISMATISCHE GENOOTSCHAPPEN IN BELGIË (19de - 21ste EEUW)

Numismatiek – Van rariteitenkabinet tot academische discipline en democratische hobby [LIT1]

INTERESSE IN HET BEZITTEN OF VERZAMELEN van munten was er al bij de Grieken, waar men met lof sprak over de mooie artistieke uitstraling van de munten van Rhodos. Keizer Augustus verzamelde munten uit het verleden van het Romeinse Rijk en gebruikte deze als relatiegeschenken voor zijn vrienden. Het verzamelen van munten wordt herhaaldelijk vermeld in oude geschriften. Door de eeuwen heen zal het verzamelen van munten door de elite evolueren naar een hobby bij een bredere laag van de bevolking, vooral na Wereldoorlog II wanneer de algemene welstand aanzienlijk toenam.

Geïnspireerd op antieke munten ontstaan tijdens de Renaissance de eerste medailles, die ook een interessegebied zullen vormen bij verzamelaars.

*Schilderij 'Een verzameling' door Frans Francken II (Antwerpen 1581-1642)
Collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Rockox huis*

Kunst- en rariteitenkabinetten zoals die worden aangelegd in de 16de, 17de en 18de eeuw bevatten een brede waaier aan objecten en *curiosa*. De populariteit ervan loopt parallel met het toenemend contact met exotische, tropische oorden na 1500. Munten ontbreken niet in deze verzamelingen. Meer specifiek voegt de tijdgeest van de Renaissance een extra dimensie toe, nl. de wil om de verzamelde munten ook op een wetenschappelijke manier te bestuderen. Men herontdekt de Oudheid. Munten zijn een historisch document bij uitstek, en bieden zelfs een direct fysisch contact over de eeuwen heen. De grote Petrarca (1304-1374) is één van de eerste verzamelaars van betekenis. Een deel van zijn verzameling schenkt hij aan de Duitse keizer Karel IV, in wie we wel de eerste Duitse muntenverzamelaar mogen zien. Vele wereldlijke en geestelijke vorsten volgen dit voorbeeld. Tot de vroegste Duitse verzamelaars worden gerekend: keizer Maximiliaan I en Degenhart Pfeffinger van Salmanskirchen († 1519), raadsheer van keurvorst Frederik van Saksen. Deze bezat ruim 2.000 stukken, waarvan de catalogus, althans gedeeltelijk, nog voorhanden is. In 1486 wordt een muntententoonstelling gehouden in Nürnberg, een geschenk van Hans Tucher aan die stad.

En hoe stond het er bij ons in de Lage Landen voor? Omstreeks 1550 vinden we in Antwerpen Hubert Goltzius (1525-1583), een beroemd oudheidkundige, schilder en graveur. De vele muntenverzamelingen in de Scheldestad zetten hem er toe aan om door middel van afbeeldingen van munten de boeken over de geschiedenis van de Romeinse keizers te voorzien van illustraties. In 1556 ondernam hij een reis door de Zuidelijke en de Noordelijke Nederlanden om zoveel mogelijk munten met zijn eigen ogen te zien en te kunnen bestuderen. Het resultaat werd zijn *Icones Imperatorum Romanorum* (Antwerpen, 1557). Goltzius' reisbeschrijvingen zijn zeer interessant. Het aantal verzamelingen dat hij bezocht bedraagt 977, waaronder verzamelingen van veel toenmalig beroemde namen op wetenschappelijk of op politiek vlak. Een toch indrukwekkend getal dat laat zien hoe snel de, toen nog toe hoofdzakelijk Romeinse, numismatiek vooruitging én welke vooraanstaande plaats onze gewesten destijds innamen in die discipline. De verzamelingen van de Antwerpenaars Nicolaas Rockox en Rubens zijn overigens welbekend.

Tijdens het Absolutisme spelen de vorstelijke kabinetten een hoofdrol. De numismatiek verhuist nu in zekere zin van de studeerkamers van verlichte humanisten naar die van de al even verlichte vorsten van de 17de eeuw. Ook bij ons is de numismatiek een vorstelijke aangelegenheid bij uitstek geworden. Zo gaat het Hof van de aartshertogen Albrecht en Isabella zich direct met de zaken bemoeien van zodra hen het gerucht bereikt dat in het dorpje Mespelare, tussen Aalst en Dendermonde, een enorme Romeinse goudschat is gevonden. Vanuit Brussel komt via allerhande omzwervingen een groot deel van de vondst in handen van Lodewijk XIV. In deze periode was de Franse impuls toonaangevend voor het verzamelen van antiquiteiten uit alle streken van de wereld. Vanaf de 18de eeuw is er een bloeiende han-

del om allerlei privéverzamelingen in Europa te bevoorraden. Munten en penningen worden hierbij niet vergeten. Zo ontstaan de grote staatsverzamelingen. Het *Cabinet du Roi*, nu *Cabinet de France*, is van omstreeks 1650 tot 1850 de enige staatsverzameling van munten, thans ondergebracht in de *Bibliothèque nationale de France* in Parijs. Daarna begint Londen (het *British Museum*) zich met Parijs te meten. Berlijn telt vanaf 1841 mee onder de bekwame leiding van Julius Friedlaender en heeft – wat Griekse munten aangaat – de beide andere ingehaald. Wenen, Rome, Napels en Madrid zijn toonaangevend voor wat Romeinse munten betreft. En Athene is rijk aan Griekse en Byzantijnse stukken van betekenis.

Een belangrijke bron voor de uitbreiding van de staatsverzamelingen in de 19de en 20ste eeuw vormde de verwerving van grote privéverzamelingen.

In de 19de eeuw zien we talrijke edele heren met fraaie ronkende titels met elkaar per brief duelleren over munten en penningen. Zo bestaat er in het Antwerps archief nog de hiervoor zeer illustratieve briefwisseling van Fritz Mayer van den Bergh (1858-1901). De munten worden aangeboden door handelaars, wisselagenten en andere verzamelaars. Prachtige collecties worden samengebracht en beschreven. Deze explosie van interesse en verzameldrift brengt de geïnteresseerden samen, die zich structureel gaan verenigen. De eerste tijdschriften en genootschappen worden geboren, meestal op nationale basis en met een wetenschappelijk doel. In Frankrijk verschijnt in 1836 *La Revue numismatique*. In Londen wordt in 1836 *The (Royal) Numismatic Society* gesticht, die in 1838 haar tijdschrift *Numismatic Chronicle* opstart.

Het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek (KBGN) wordt gesticht in 1841, de *Société française de Numismatique* (SFN) in 1865, en de viering van 50 jaar KBGN in 1892 was mede de aanleiding voor de stichting van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde (KNGMP). De numismatiek wordt een wetenschappelijke discipline op academisch niveau. Aan de universiteit van Leuven wordt vanaf 1928 numismatiek als afzonderlijk vak onderwezen. Er ontstaat een ruim aanbod aan numismatische literatuur, waarbij ook de aandacht voor de ‘lokale’ numismatiek op de voorgrond treedt.

Zowel het verzamelen als het organiseren van wetenschappelijk onderzoek en publicaties blijven echter voorbehouden aan de welstellende klasse van de bevolking, aangezien haar leden de hieraan verbonden financiële kosten kunnen dragen.

Dit sociaal profiel wordt pas doorbroken nadat er bij de middenklasse, naast interesse in het onderwerp, ook financiële bestedingsruimte ontstaat voor het zelf aanleggen van numismatische verzamelingen.

Na Wereldoorlog II komt er voor de ganse bevolking inderdaad een grote welstandsverbetering dankzij economische groei, betere opleidingen, beschikbaarheid van informatie en literatuur, hogere lonen, bezit van spaargeld, enz. De interesse in het verleden en ook in ‘oude munten en medailles’

neemt toe. Het privéaankopen van verzamelbare voorwerpen wordt mogelijk voor de middenklasse. Deze ontwikkeling vraagt om ondersteuning via vulgariserende literatuur, overzichtscatalogi, het organiseren van ruilactiviteiten, enz. Er ontstaan over het ganse land lokale verzamelclubs voor munten en penningen.

In 1950 wordt in België door lokale clubs van Antwerpen en Brussel een initiatief opgestart om zoveel mogelijk verenigingen onder te brengen bij één overkoepelende organisatie, het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde of *l'Alliance Européenne de Numismatique*. Verschillende Vlaamse, Waalse en Franse, zelfs Algerijnse, clubs sloten zich aan. Vanaf 1950 werden een tijdschrift uitgegeven en numismatische tentoonstellingen georganiseerd, meestal met materiaal van leden-verzamelaars. Na de opsplitsing van de Vlaamse en Waalse afdelingen in 1982 gingen de beide deelgenootschappen hun eigen weg.

Het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek blijft opteren voor een elitaire aanpak, waardoor enkele van zijn leden in 1964 de *Cercle d'Études Numismatiques* oprichten voor de publicatie van numismatische bijdragen, bedoeld om een bredere groep van geïnteresseerden en verzamelaars te voorzien van informatie.

Numismatiek wordt een democratische hobby en een passie

Het ontstaan en de succesvolle werking van numismatische genootschappen is sterk afhankelijk van het aantal geïnteresseerden. Dit aantal stijgt exponentieel door de economische groei na Wereldoorlog II.

Hoe beïnvloedt de socio-economische context vanaf Wereldoorlog II het verzamelen en de daarbij horende vraag naar en productie van kennis van munten en penningen?

Hoe evolueert het aantal verzamelaars door de jaren heen?

Waar staan we nu in de 21ste eeuw?

Vóór Wereldoorlog II (1940-1945) gebeurt de bevoorrading van de verzamelaars van munten en medailles hoofdzakelijk via munthandelaars en wisselagenten. Door de groeiende welstand en kennis bij de middenklasse van de bevolking na Wereldoorlog II groeit de interesse om munten aan te kopen als verzamelobject. Dit zijn de *echte* verzamelaars die in de periode 1950 tot 1960/65 een deel van hun spaarcenten besteden aan munten. Deze categorie van verzamelaars probeert zoveel mogelijk numismatische kennis met elkaar uit te wisselen. Zij stichten de lokale numismatische verenigingen, met als doel kennis uit te wisselen, munten te ruilen en hun aanwinsten te delen. De toenmalige ledenlijsten vermelden voor elk lid zijn interessegebied, zodat gelijkgezinden elkaar kunnen vinden. Er wordt vooral op thema verzameld, en niet zozeer nationalistisch. Slechts 40% van de verzamelaars verzamelt Belgische munten. Er zijn trends te bespeuren in de thema's, zoals in de jaren 60, toen Engelse munten populair worden door

de opkomst van het reizen naar Londen en de intrede van de pubs in België. Het aantal verzamelaars in de jaren 60 schat ik op 4.000-5.000 in België.

Vanaf 1970 verandert dit beeld, waarbij er op grote schaal wordt gespeculeerd in alles en nog wat. De hoge inflatie betekent dat alle producten en diensten duurder worden, zodat geld zijn waarde verliest. Mensen zoeken naar dingen die hun waarde behouden of zelfs in waarde stijgen, en munten blijken daartoe te behoren. Door de verhoogde vraag stijgen inderdaad de prijzen ervan, en er ontstaat een drang om op korte termijn winsten te realiseren. Zo betreden veel nieuwe deelnemers het numismatische veld. Ik noem dit de *pseudo-verzamelaars*. Die 'pseudo-verzamelaar' kan worden omschreven als zijnde een verzamelaar met een muntencatalogoog in de hand maar zonder verdere ondersteuning van literatuur of andere middelen, en voor wie het financieel-speculatieve een rol speelt. Andere verzamelobjecten zoals bijvoorbeeld postzegels kennen gelijkaardige evoluties. Het hoogtepunt ervan wordt bereikt in 1980-1981. Ik schat dat er toen in België maximum 20.000 verzamelaars van munten en medailles waren, waarvan misschien 5.000 *echte* verzamelaars met een ware interesse in de numismatiek, en 15.000 *pseudo-verzamelaars*. Als referentiepunt voor deze evolutie kan men de verkoop nagaan van de FDC-sets met Belgische munten: deze groeit jaarlijks, van 5.000 stuks in 1970 tot maximaal 60.000 in 1980. Het is geweten dat één verzamelaar er jaarlijks 2.000 kocht als investering! Na 1980 verlaat deze generatie van pseudo-verzamelaars langzaam de markt, waardoor de vraag daalt en het aanbod stijgt, met dalende prijzen tot gevolg. Gedurende de laatste decennia zijn er nog enkele opflakkingen geweest van het verzamelen van numismatische voorwerpen met een commerciële inslag, zoals de uitgaven van gemeentepenningen en de lancering van de euromunten.

Verwachtingen voor de 21ste eeuw

Vandaag geeft de wereld van muntenverzamelaars een vergrijsde indruk. Het aantrekken van jonge beginnende verzamelaars is al jaren een moeilijke opgave. De ledenaantallen van lokale clubs en van het EGMP dalen. Enkele afdelingen zijn afhankelijk van de inzet van ouder wordende bestuursleden en sterven een stille dood. Enkele nieuwe dynamische initiatieven zijn echter succesvol en hoopgevend.

Ik ben geen visionair, maar durf optimistisch geloven in een blijvende interesse in de numismatiek.

De wereld verandert in een versneld tempo, maar dit biedt ook nieuwe opportuniteiten voor iedere discipline.

In de archeologie stelt men dat, door de snelle evolutie van de detectie-technologie, binnen enkele decennia de volledige informatie van de bodem zal zijn geïnventariseerd. Dit betekent zeker niet het einde van de archeologie, maar zal eerder een versterkende werking hebben op de verrijking van de kennis en de aantrekkingskracht van die discipline.

In de wereld van de numismatiek zal er in de komende decennia zeker veel veranderen.

Onlangs heb ik nog twee leuke uitspraken kunnen noteren. De eerste kwam er naar aanleiding van een recente verkoop van een belangrijke postzegelverzameling, waarbij de reflectie werd gemaakt: *‘Het verzamelen van postzegels kende zijn hoogtepunt in de jaren 60-70, toen bij nieuwe uitgiften de mensen stonden aan te schuiven in het postkantoor. Vandaag vragen de numismaten zich af of de hobby zal vergrijzen omdat de jongeren niet aan boord komen. In elk geval zal de kwaliteit en zeldzaamheid van een munt steeds geïnteresseerde verzamelaars aantrekken.’*

Een andere uitspraak komt van een antiekhandelaar die mij vertelde: *‘Ik verkoop in mijn winkel geen munten en medailles meer. De handel in munten en medailles is volledig verplaatst van de winkel naar het Internet en de veilingen. De echte muntenwinkel is dood.’*

Deze opmerkingen sluiten aan bij de vaststelling dat er vandaag nog altijd heel wat verzamelaars van munten en penningen zijn, zij het misschien minder zichtbaar dan vroeger als leden van verenigingen. Het toenemend aanbod van numismatische informatie op het Internet zal deze groep van sterk geïnteresseerden laten groeien, die hierdoor hun passie op een meer individualistische of geïsoleerde manier beleven.

Naar de verdere jaren in de 21ste eeuw toe verwacht ik dat de *echte* verzamelaars zullen blijven bestaan en hun aantal stabiel kan blijven. Misschien komt er een verschuiving waarbij een aantal nieuwe verzamelaars deze passie slechts op latere leeftijd zal oppikken, waardoor een mogelijk gebrek aan jonge geïnteresseerden kan worden gecompenseerd.

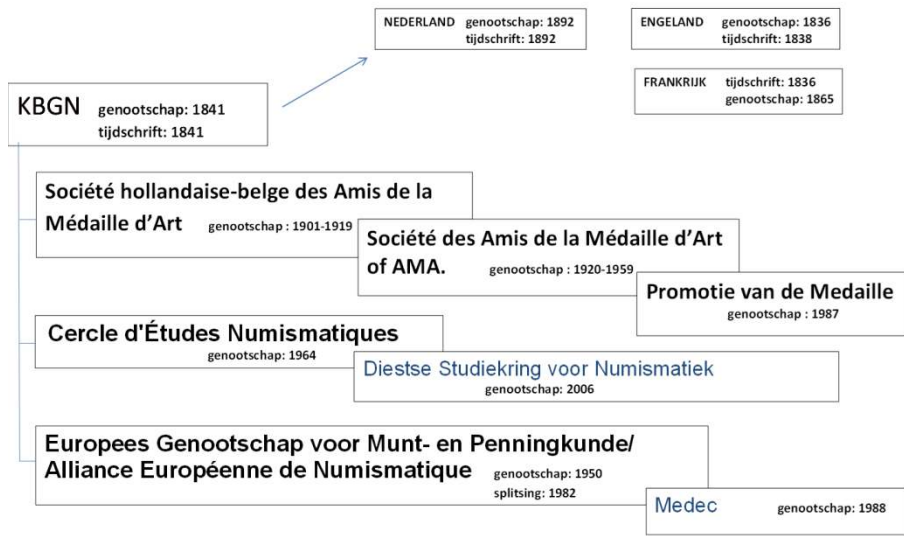
De drijvende kracht voor de numismaten in de 21ste eeuw zal vooral de interesse in geschiedenis zijn, waarbij een munt het document vormt dat ze letterlijk in de hand kunnen nemen. Voor de Belgische verzamelaar zullen verzamelgebieden in trek blijven zoals munten van een bepaalde periode, met afbeeldingen van historische personen, Romeinse en Griekse, van onze streken, populaire landen zoals Engeland, Frankrijk, Nederland en Duitsland, zonder de medailles en penningen te vergeten.

De vraag is of verzamelclubs zullen blijven bestaan waar gelijkgezinden elkaar kunnen ontmoeten voor het uitwisselen van kennis, kunnen ruilen en een gezellige babbel kunnen hebben. Het Internet en Internetfora zullen hier zeker een deel van die rollen overnemen. De uitdaging voor de numismatische verenigingen bestaat erin hun leden voldoende te betrekken bij het verder ontwikkelen van hun numismatische kennis door actief informatie op alle mogelijke manieren ter beschikking te stellen. Het succes van een vereniging zal waarschijnlijk afhankelijk zijn van de mate waarin ze de verzamelaar en de numismaat kan vormen, boeien en aantrekken, waarbij haar investering in het Internetgebeuren een onmiskenbare rol zal spelen.

De Belgische numismatische genootschappen in de 19de-21ste eeuw

Zoals reeds gezegd, is het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek de eerste vereniging in België die werd opgericht om numismaten te verenigen. De wetenschappelijke ingesteldheid en het elitair en Franstalig karakter van deze vereniging hebben vanaf Wereldoorlog II geleid tot het ontstaan van meer democratische verenigingen voor de gewone verzamelaar en voor Nederlandstaligen. Meerdere nieuwe verenigingen zagen het daglicht, elk met een welgedefinieerd doel.

Men mag bijgevolg stellen dat het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek *de moeder is van alle Belgische numismatische verenigingen*.

In het volgend overzicht worden de belangrijkste Belgische verenigingen en hun doelstellingen toegelicht:

1. Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek
2. *Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art* / *Société des Amis de la Médaille d'Art* (Ⓜ) / Promotie van de Medaille
3. *Cercle d' tudes Numismatiques* (Ⓢ) / Diestse Studiekring voor Numismatiek
4. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde / *Alliance Européenne de Numismatique* / MEDEC

Alhoewel het EGMP/AEN en zijn afdelingen hierna wordt behandeld als zijnde dé vereniging voor de verzamelaar van munten en penningen, bestaan er in België nog meerdere lokale verzamelclubs waar munt- en penningverzamelaars terecht kunnen.

In dit artikel beperken wij ons voor de beschrijving van het numismatische verenigingsleven in België tot de vier hierboven aangegeven initiatieven.

1. Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek – Société royale de Numismatique de Belgique (2015) [LIT2]

Overzicht

Oprichtingsjaar	1841		
Doel (1841)	Uitgifte van een tijdschrift over bij voorkeur de nationale numismatiek en van minstens 400 bladzijden per jaar (in vier afleveringen)		
Bestuur	Johan VAN HEESCH (voorzitter) – François DE CALLATAÿ (ondervoorzitter) – Cécile ARNOULD (secretaris) – Huguette TAYMANS (penningmeester) – Jan MOENS (bestuurder)		
Ledenaantal	ereleden	7	} totaal 219
	werkende leden	48	
	corresponderende leden	81	
	buitenlandse leden	50	
	institutionele leden	33	
Lidgeld	€ 45 in België, € 55 in buitenland, € 60 voor abonnementen (80)		
Activiteiten	Uitgifte van een jaarboek Uitreiking van een lidmaatschapsmedaille aan werkende leden Maandelijks bijeenkomsten met voordrachten Algemene Vergaderingen te Brussel (maart en oktober) Zomervergadering in provinciestad (juni) Driejaarlijks colloquium over Belgische numismatiek Deelname aan congressen en tentoonstellingen Vierjaarlijkse prijs voor een oorspronkelijke en onuitgegeven wetenschappelijke studie m.b.t. de numismatiek of de zegelkunde		
Contact	www.numisbel.be		

Toelichting

Voorafgaand aan de stichting van ons Genootschap is er het Koninklijk Besluit uit 1835 dat een museum voor wapens, kunst en numismatiek in het leven roept. M. Braemt, graveur aan de Munt van Brussel, wordt belast met het aanleggen van een muntenverzameling. In 1838 komt de muntencollectie van de Staat naar de Koninklijke Bibliotheek. In 1843 wordt de verzameling van de stad Brussel aangekocht. In 1875 wordt het Penningkabinet opgestart als aparte afdeling binnen de Koninklijke bibliotheek te Brussel.

De 19de eeuw is voor de numismatiek een boeiende periode: de interesse in archeologie en geschiedenis is alomtegenwoordig, het verwoed verzamelen vraagt om kennis en publicaties, het uitgeven van medailles explodeert.

In deze tijdsgeest ontstaan de eerste numismatische tijdschriften: in 1836 de *Revue numismatique* in Frankrijk, en in 1838 de *Numismatic Chronicle* in Engeland door het in 1836 opgerichte genootschap de (Royal) *Numismatic Society*. De Pool Joachim Lelewel, die in Brussel was komen wonen, publiceert twee belangrijke werken: *La Numismatique du Moyen-Âge considérée sous le rapport du type*, 2 volumes in 1835, en vervolgens *Type gaulois ou celtique* in 1841.

De Belgische verzamelaars van munten en medailles bespreken hoe ze de studie van Belgische numismatiek kunnen organiseren. Er zijn meerdere informele vergaderingen, o.a. ten huize van M. De Coster, burgemeester van Heverlee, en priester Louis, verbonden aan het college in Tienen. Er wordt in 1841 beslist een numismatisch tijdschrift, de *Revue de la Numismatique belge*, op te starten, waarbij een orgaan, de *Société belge de Numismatique*, een soort redactieraad is die de organisatie voor zijn rekening neemt. Het Genootschap wordt formeel opgericht op 28 november 1841 in Tienen.

Het *doel van het Genootschap* is de uitgave van een tijdschrift over bij voorkeur de nationale numismatiek en van minstens 400 bladzijden per jaar in vier afleveringen, trimestrieel geleverd. De vereniging kan worden beschouwd als een soort van redactieraad die slechts éénmaal per jaar vergadert. De Algemene Vergadering regelt de administratieve aansturing van haar publicaties. Er zijn geen voordrachten of mededelingen voorzien. Tijdens de beginjaren van de vereniging heeft het verkopen van abonnementen de hoogste prioriteit en zoekt men geen nieuwe leden.

Tijdens het eerste werkjaar worden enkele belangrijke beslissingen genomen voor de toekomst:

1. Lelewel krijgt vrijwel onmiddellijk het erevoorzitterschap van het Genootschap aangeboden. Als erkend en geliefd numismaat wordt hij door velen financieel gesteund om zijn leven te kunnen wijden aan de numismatiek. In 1986 heeft het Genootschap Lelewel nog geëerd op zijn Algemene Vergadering door de uitgave van een medaille met zijn beeltenis ter gelegenheid van zijn 200ste verjaardag.
2. Daarnaast worden er reeds tijdens de voorbereidende gesprekken voor de stichting van de vereniging acht ereleden benoemd, waaronder de Longpérier, de Saulcy, Koehne, Thomsen en van der Chijs. Deze leden koos men op basis van hun erkende wetenschappelijke reputatie en hun buitenlandse nationaliteit.
3. Een op naam gegraveerde lidmaatschapsmedaille wordt aan elk lid bezorgd. Dit is vandaag nog steeds het geval.

De structuur

In de loop der jaren wordt de organisatiestructuur verder uitgebouwd: een voorzitter, een ondervoorzitter, een penningmeester, een secretaris, een controleur van de rekeningen en een bibliothecaris.

Het bestuur en de Redactiecommissie van het Tijdschrift waren oorspronkelijk benoemd voor één jaar, maar vanaf 1890 voor een periode van drie jaar.

Het bestuur kende een zeer stabiele samenstelling: vier voorzitters in een eeuw, zijnde Renier CHALON (1849-1886), Alphonse DE SCHODT (1887-1889), Vte Baudouin DE JONGHE (1890-1925) en Victor TOURNEUR (1925-1949). Vandaag is dit anders omdat een voorzitter slechts twee opeenvolgende mandaten van drie jaar mag bekleden.

Gelijkaardige stabiliteit was er bij de penningmeesters, zoals Edouard VANDENBROECK (1864-1891) en Amédée DE ROISSART (1896-1922), en bij de secretarissen zijn termijnen van twaalf en vijftien jaar geen uitzondering. Het redactiecomité van het Tijdschrift kende eenzelfde solide basis, met Renier CHALON (1847-1885), Vte Baudouin DE JONGHE (1890-1925), Victor TOURNEUR (1919-1955) en Paul NASTER (1949-1992). Deze stabiliteit heeft het Genootschap een zeer toegewijd en ervaren bestuur gegeven, met een succesvol bestaan als gevolg.

De functie van ondervoorzitter is een mandaat zonder veel inhoud. De bibliothecaris, een mandaat sinds 1860, speelde een grote ondersteunende rol voor de opbouw van de kennis en de snelle groei van het Genootschap.

De ledenstructuur

Sinds de oprichting zijn er twee soorten leden: de *ereleden* (8) die door het bestuur worden aangeduid en de *werkende leden* (38).

Het ledenaantal wordt in 1844 besproken, met de bedoeling om dit toch beperkt te houden. Hoewel er toen 39 werkende leden zijn, zal dit voortaan beperkt worden tot 35. Dit wordt niet gerespecteerd, want er zijn 4 leden te veel en er komen in 1846 nog 2 leden bij. Daartegenover worden de ereleden met 11 uitgebreid.

In 1848 wordt het vooropgezette aantal bereikt: er zijn dan 34 werkende leden en 19 ereleden. Het aantal van 35 wordt statutair in 1849.

In 1856 worden de buitenlandse werkende leden ondergebracht in de categorie *buitenlandse leden*, die als enige verplichting hebben zich te abonneren op het tijdschrift. Deze categorie heeft een onbeperkt aantal leden.

Vanwege de nieuwe categorie 'buitenlandse leden' wordt het aantal ereleden in 1859 beperkt tot 25.

De beperking tot 35 werkende leden geeft bij het overlijden van Dhr. Meynaerts in 1856 een probleem, daar er 7 kandidaten zijn voor de opvolging. De selectie is te moeilijk, en men zoekt en vindt in 1860 een structurele oplossing om dergelijke problemen in de toekomst te vermijden, door een extra categorie in te stellen: 10 *corresponderende leden* kunnen worden aangewezen, die de reserve vormen voor de invulling van vrije plaatsen bij de werkende leden. Hierdoor kunnen de kandidaten beter worden opgevolgd en beoordeeld.

Ondanks de vele kandidaten voor corresponderende leden heeft Chalon steeds geweigerd om het aantal van 10 te verhogen. Het is pas na Wereldoorlog II dat het aantal corresponderende leden langzaam werd opgetrokken naar 25, 50, 60, om tenslotte sinds 1968 ongelimiteerd te worden. Tevens gaat het aantal werkende leden in 1958 van 35 naar 50 leden. Het aantal ereleden is vandaag beperkt tot 15.

In 1974 werd een nieuwe categorie opgericht: de *institutionele leden*. Dit zijn wetenschappelijke instituten of organen die zich bezighouden met de numismatiek.

De gewenste financiering bij het opstarten van ons Genootschap leidde tot forse lidgelden tijdens de aanvangsjaren. Aanvankelijk is er een eenmalig aansluitingsbedrag te betalen: in 1842 was dit 25 frank, vanaf 1848 15 frank en later 20 frank voor de werkende leden en 15 frank voor de corresponderende leden; in 1855 wordt het 50 frank. De eenmalige aansluitingsbijdrage wordt gebruikt om de financiële toestand gezond te houden. Zo wordt zelfs een bedrag van 100 frank voorgesteld, maar dit wordt verworpen.

Anderzijds was er sinds 1844 een jaarlijks lidgeld van 6 frank.

Maar na Wereldoorlog I blijft er van het gezonde Genootschap niets over: de bibliotheek en de archieven zijn deels verdwenen, de numismatische verzameling is volledig geplunderd en de financiële toestand is dramatisch, omdat de investering in waardepapieren door de inflatie tot niets is gereduceerd. Het werkjaar 1919 wordt met verlies afgesloten. De lidgelden worden opgetrokken tot 40 frank, in 1931 tot 80 frank. Bij het begin van Wereldoorlog II is er weer 21.000 frank in kas, maar op het einde van deze oorlog rest er niets meer en het Genootschap is op sterven na dood. Dankzij de inzet van M. Hoc, J. Jadot, M. Colaert en P. Naster wordt het Genootschap naar de 'gouden tijden van nu' geloodst.

De activiteiten

Het Genootschap ontplooit tal van activiteiten: het tijdschrift en andere publicaties, de Algemene Vergaderingen en de sociale bijeenkomsten, de uitreiking van prijzen, de uitgifte van medailles en jetons, het organiseren van een bibliotheek en een muntenverzameling, en natuurlijk het organiseren van evenementen en congressen.

Het Tijdschrift en de andere publicaties

Bij het ontstaan van de vereniging is er slechts één doel: het uitgeven van een tijdschrift, aanvankelijk *Revue de la Numismatique belge* geheten, vanaf 1875 *Revue belge de Numismatique*, en vanaf 1908 *Revue belge de Numismatique et de Sigillographie*, sinds 1980 aangevuld met de Nederlandstalige titel *Belgisch Tijdschrift voor Numismatiek en Zegelkunde*.

Het oorspronkelijke doel van de oprichters was de jaarlijkse publicatie van een tijdschrift met minstens 400 bladzijden en 20-30 platen. Dit wordt

tot aan Wereldoorlog I zonder problemen gehaald. Het tijdschrift telt vier afleveringen per jaar. Om financiële reden wordt dit na de oorlog herleid tot twee, en vanaf 1927 tot één jaarlijks volume.

De realisatie van het tijdschrift, de *Revue*, verloopt moeizaam. Priester Louis, die hiervoor verantwoordelijk is, komt de belofte van vier afleveringen in 1842 niet na en wordt snel vervangen door een *commission* met drie leden: Chalon, Piot en Serrure.

In het eerste volume van het tijdschrift worden 38 werkende leden en 8 ereleden genoemd als oprichters, maar hier kan men stellen dat deze niet allemaal echt bij de oprichting betrokken waren, en sommigen, o.a. de buitenlanders, als sympathisanten moeten worden beschouwd.

De stichtende leden behoorden hoofdzakelijk tot de hogere burgerij: naast De Coster en Louis zijn er numismaten zoals Piot, werkzaam in de Koninklijke Archieven, Serrure, professor in Gent, Den Duyts, conservator van het museum te Gent, Lelewel, de bekendste numismaat, en baron Félix de Béthune, toen 17 jaar. De meerderheid van deze stichtende leden publiceert artikels in de *Revue*.

Vermeldenswaard is dat enkele leden, zoals Lelewel en Everaerts, zeer bedreven waren in het graveren van platen. De eerste foto's verschenen reeds in de *Revue* van 1894.

Inhoudelijk was het tijdschrift veel meer gevarieerd dan vandaag.

Vandaag hebben we na 175 jaar de 162ste jaargang van de *Revue*; het 'tekort' is te wijten aan het niet verschijnen tijdens de twee Wereldoorlogen. Een recente digitalisering laat opzoekingen doorheen alle jaargangen toe.

Wat betreft de inhoud van het tijdschrift wordt reeds in 1842 door Meynaerts een artikel gepubliceerd over Romeinse munten, waardoor het idee van louter Belgische numismatiek wordt doorbroken.

Vanaf 1847 gaat het Genootschap de overzichten van recent uitgegeven medailles aanmoedigen. Elke levende kunstenaar kan zijn medailles laten publiceren.

Naast de publicatie van het tijdschrift neemt het KBGN het initiatief om leden en anderen aan te sporen om monografieën te schrijven, om alle gegevens betreffende de nationale numismatiek te verzamelen en te bestuderen. Er worden twee perioden van aanpak afgebakend: een eerste periode tot het nieuwe monetaire systeem van Karel V in 1520, en een tweede van 1520 tot aan de Franse periode. Men wenst alle archieven in België te onderzoeken en alle monetaire rekeningen te publiceren die nog niet zijn uitgegeven. Ter aanmoediging van het publiceren neemt het Genootschap 35 exemplaren af van elke publicatie. Dit resulteert in de ons bekende werken van Chalon (Henegouwen en Namen), Victor Gaillard (Vlaanderen) en heel wat andere boeken en artikels.

Naast het tijdschrift werden meerdere publicaties gerealiseerd, zoals de periodische index van de *Revue*, de *Actes* van de numismatische congressen van 1891 en 1910, de *Souvenirs numismatiques du 50ième anniversaire de la*

Belgique, de *Médailles historiques de Belgique*, de *L'Histoire monétaire de Tournai* van Marcel Hoc, de *Scripta Nummaria* van Prof. Paul Naster, etc.

Sinds 1980 is er een Nederlandstalige titel voor het tijdschrift en worden de statuten in de twee landstalen gepubliceerd.

De Algemene Vergaderingen en sociale bijeenkomsten

Conform de statuten van 1849 moet er de eerste zondag van juli een statutaire AV worden gehouden in Brussel. Andere vergaderingen kunnen in Brussel of erbuiten doorgaan.

Op enkele uitzonderingen na worden er twee vergaderingen per jaar gehouden. Deze twee vergaderingen worden als volgt georganiseerd: in maart de statutaire Algemene Vergadering te Brussel, en in juni/juli de andere, meestal buiten Brussel en indien mogelijk samen met een lokale en/of buitenlandse vereniging. Vanaf 1848 worden op de Algemene Vergaderingen lezingen gehouden.

Sinds 1923 worden per jaar gemiddeld acht vergaderingen gepland, waaronder twee Algemene Vergaderingen in maart en juni/juli.

Na Wereldoorlog I wordt een vaste stek voor deze vergaderingen gevonden in het Paleis der Academiën, van 1965 tot 1982 in de Koninklijke Bibliotheek Albert I, vanaf 1982 in de Universitaire Stichting. Sinds enkele jaren gaan de vergaderingen opnieuw door in de Koninklijke Bibliotheek van België.

De uitreiking van prijzen

De goede financiële situatie laat zelfs toe een gouden jeton ter waarde van 100 frank te schenken aan de auteur van het beste artikel in het Tijdschrift; hij wordt in 1860 toegekend aan J. Sabatier. Maar ondanks het uitloven van geldprijzen in 1866 en 1867 voor de studie van specifieke onderwerpen (17de-eeuwse jetons en Romeinse numismatiek) is er geen interesse. Een andere poging in 1899 met drie maal 300 frank was slechts een gedeeltelijk succes, waarna dit initiatief van prijzen werd gestopt. Sinds 1981 bestaat de vierjaarlijkse prijs voor numismaten jonger dan 35 jaar.

De medailles en de jetons van het Genootschap

In de 19de eeuw was het mode om alles en nog wat te vereeuwigen in metaal. Dit kon het Genootschap en zijn numismaten niet laten voorbijgaan. Er bestaan grote series jetons en medailles met betrekking tot het Genootschap: aanwezigheidspenningen voor de Algemene Vergaderingen (1865-1946), de internationale congressen, persoonlijke jetons door de leden of ter herinnering aan leden, voor bewezen diensten, etc. Daarnaast is er de lidmaatschapsmedaille die aan elk werkend lid wordt aangeboden na zijn verkiezing.

De bibliotheek en de muntenverzameling

Bij de oprichting en evenmin in de statuten is er sprake van een bibliotheek, maar door het eigen tijdschrift uit te wisselen tegen andere nationale en internationale publicaties én de eigen aankopen van publicaties ontstaat *de facto* een bibliotheek die snel in belang toeneemt. In 1860 wordt voor het beheer ervan een bibliothecaris aangesteld.

Daarnaast groeit er snel een muntenverzameling die vanaf 1860 onder het beheer van de bibliothecaris valt.

Van de recente aanwinsten van zowel de boeken als het numismatische materiaal wordt elk jaar een uitgebreid overzicht gepubliceerd in de *Revue*. De numismatische verzameling bestaat vooral uit schenkingen en wordt na Wereldoorlog I geëvalueerd op 15.000 frank.

Maar na Wereldoorlog I zijn de bibliotheek en de archieven deels verdwenen, de numismatische verzameling is zelfs volledig geplunderd door de Duitse bezetter. Het Genootschap heeft geen ambitie meer om een eigen algemene numismatische verzameling en een eigen bibliotheek uit te bouwen. De numismatische voorwerpen die het Genootschap nu bezit betreffen enkel getuigenissen van zijn eigen bestaan, zoals medailles en jetons. De bibliotheek die elk jaar verder aangroeit wordt in 1971 verkocht aan de universiteit van Louvain-la-Neuve, waar ze steeds ter beschikking staat van de leden.

Het organiseren van evenementen

1866	25-jarig bestaan met toekenning van de koninklijke titel
1891	50-jarig bestaan en eerste <i>Congrès International de Numismatique</i>
1916	75-jarig bestaan maar geen feestelijkheden vanwege de oorlog
1941	100-jarig bestaan maar geen feestelijkheden vanwege de oorlog
1966	125-jarig bestaan, met een belangrijke tentoonstelling met bezoek van de koning en voordrachten
1991	150-jarig bestaan en het XI ^{de} Internationaal Numismatisch Congres
2016	175-jarig bestaan, met een colloquium

De huistaal van het Genootschap

Bij de oprichting van het Genootschap was het Frans de enige huistaal. In 1966, tijdens de viering van 125 jaar KBGN, wordt tijdens de voordrachten voor het eerst Nederlands gesproken door voorzitter Paul Naster, P. Schlemper (voorzitter van het KNGMP) en Enno van Gelder. In de *Revue* van 1967 worden voor het eerst Nederlandstalige teksten opgenomen. Vanaf 1980 draagt de *Revue* ook een titel in het Nederlands: *Belgisch Tijdschrift voor Numismatiek en Zegelkunde*.

2. Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art/ Société des Amis de la Médaille d'Art (Ⓜ) / Promotie van de Medaille [LIT3]

Naast het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek zijn er in de loop der tijden – vooral als een gevolg van de twee Wereldoorlogen – drie elkaar opvolgende genootschappen geweest die zich specifiek rond het thema ‘medailles’ verenigden. Deze genootschappen hadden/hebben een goede band met het KBGN en publice(er)(d)en bij meerdere gelegenheden hun verslagen en artikelen in diens *Revue belge de Numismatique*. Het Internationaal Numismatisch Congres in 1910 werd gezamenlijk met het KBGN ingericht.

De drie genootschappen worden hieronder afzonderlijk behandeld:

2a. *Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art*

2b. *Société des Amis de la Médaille d'Art* (Ⓜ)

2c. Promotie van de Medaille

2a. Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art (1901-1919)

Overzicht

Oprichtingsjaar	1901 als een vereniging met een Hollandse en een Belgische afdeling; ontbonden in 1920
Doel	Promotie van de kunstmedaille ‘ <i>door de kunst van den medailleur aan te moedigen</i> ’ – verspreiden en ontwikkelen van de interesse in medailles
Bestuur	Oprichters: Henri DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ (Penningkabinet Den Haag) – Alphonse DE WITTE (secretaris KBGN, eerste voorzitter)
Ledenaantal	1901 50 1902 165 1913 > 300
Lidgeld	25 frank met recht op een bronzen exemplaar van elke uitgegeven medaille – 50 frank met recht op een zilveren exemplaar – 65 frank met recht op een bronzen + een zilveren exemplaar
Activiteiten	Uitgifte van 34 medailles in 14 jaren (geen tijdens WO I) Eén statutaire Algemene Vergadering voor elke afdeling afzonderlijk Driejaarlijkse gezamenlijke Algemene Vergadering Driejaarlijkse wedstrijd voor jonge (< 30 jaar) kunstenaars uit België en Nederland Inrichten van tentoonstellingen Publicatie van artikelen Uitgifte van postkaarten Deelname aan tentoonstellingen: <i>Salon International</i> Brussel (1911), Wereldtentoonstelling Gent (1913)

Toelichting

In 1899 wordt in Parijs het genootschap *Société des Amis de la Médaille française* (SAMF) opgericht, met als doel de promotie van de kunstmedaille en het ontwikkelen van de interesse in de medaille.

Dit gebeurt door de uitgifte van medailles voor de leden, vier tot zes per jaar. De aangestelde kunstenaar krijgt de volledige vrijheid in het ontwerpen en realiseren van deze medailles rond een opgelegd thema.

Geïnspireerd door dit Frans initiatief wordt op 24 maart 1901 door Henri-Jean de Dompierre de Chaufepié, conservator van het Penningkabinet in Den Haag en voorzitter van het Koninklijk Genootschap voor Munt- en Penningkunde, en Alphonse de Witte, numismaat en lid, secretaris en later ondervoorzitter (1912) van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, de vereniging *Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art* (1901-1919) gesticht, afgekort SHB. Alphonse de Witte wordt de eerste voorzitter van deze vereniging, die bestaat uit een Belgische en Nederlandse afdeling, die jaarlijks elk een afzonderlijke statutaire vergadering houden, en een driejaarlijkse gezamenlijke Algemene Vergadering.

Het doel van de vereniging is 'A. de kunst van den medailleur aan te moedigen en B. den smaak voor de medaille te verspreiden en te ontwikkelen'.

De *Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art* heeft bij haar oprichting geen beperking van het aantal leden: iedereen, zowel kunstenaars, medailleproducenten, medailleliefhebbers, enz., kan lid worden mits betaling van het lidgeld. Vermeldingswaard is dat de koninklijke families van België en Nederland snel lid werden.

De vereniging is uiterst actief gestart. De statutaire activiteiten zijn de uitgifte van medailles die uitsluitend voor de leden zijn bestemd, een driejaarlijkse wedstrijd voor kunstenaars jonger dan 30 jaar uit België en Nederland, het houden van tentoonstellingen en voordrachten, en het publiceren van artikelen. Daarnaast zijn er uitgiften van postkaarten, de deelname aan internationale tentoonstellingen, het inrichten van *Le Salon international de la Médaille* te Brussel (1911) met 250 exposanten, en de deelname aan de Wereldtentoonstelling te Gent (1913).

Deze belangrijke uitgifteactiviteit van medailles wordt goedgekeurd door de twee afdelingen en door het bestuur. De kunstenaar krijgt van het bestuur een thema opgelegd, maar geniet een maximale vrijheid van uitvoering van de medaille. De Belgische kunstenaars zijn meestal 'gevestigde waarden', met garantie voor de kwaliteit, terwijl de Nederlanders meestal kiezen voor de jongere generatie, met bijhorende creativiteit.

De leden ontvangen voor hun lidgeld één exemplaar van elke medaille die de vereniging uitgeeft.

Het lidgeld blijft gedurende de ganse periode (1901-1920) hetzelfde:

- 25 frank met recht op een bronzen exemplaar van elke uitgegeven medaille
- 50 frank met recht op een zilveren exemplaar
- 65 frank met recht op een bronzen + een zilveren exemplaar

De SHB is, behalve tijdens Wereldoorlog I, 14 jaren actief tussen 1901 en 1920 en realiseert 34 uitgiften of 2 medailles per jaar.

Het ledenaantal evolueert zeer snel. Naast een start met een 50-tal leden zijn er in 1902 reeds 165 aangeslotenen ($\frac{2}{3}$ Belgen en $\frac{1}{3}$ Nederlanders). In 1913 worden er meer dan 300 leden geteld.

Na de Oorlog 1914-1918, en in navolging van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, besluit de Belgische afdeling dat er geen Duitse leden en leden uit landen die collaboreerden met de Duitsers mogen deel uitmaken van de vereniging. Hierop beslist de Hollandse afdeling om uit de SHB te stappen. De SHB wordt als dusdanig op 21 maart 1920 ontbonden, waarna er een nieuwe en louter Belgische vereniging kan worden opgericht met nieuwe statuten.

De Belgische leden besluiten op de vergadering van 21 maart 1920 de nieuwe vereniging *Société des Amis de la Médaille d'Art* (AMA) op te richten en keuren de nieuwe statuten goed. De Nederlanders stichten pas in 1923 de Vereniging voor Penningkunst die nog steeds bestaat.

2b. Société des Amis de la Médaille d'Art (AM) (1920-1959)

Overzicht

Oprichtingsjaar	1920; ontbonden in 1959	
Doel	Aanmoedigen van de kunstzinnigheid van de medailleur Ontwikkelen van de interesse en smaak van de medaille Promoten van de gegoten medaille Uitgifte van twee medailles per jaar Driejaarlijkse prijs voor jonge 'Belgische' kunstenaars	
Bestuur	Victor TOURNEUR, eerste voorzitter	
Leden	'membres amateurs', institutionele leden, 'membres artistes', ereleden	
Ledenaantal	1920	241
	1921	400
	1925	575
	1939	220
	1944	202
	1953	11 aanwezig bij de ontbinding van het Genootschap
Lidgeld	1920	25 fr.
	1944	100 fr.
	1946	150 fr. in België en 175 fr. in buitenland
	Vanaf 1921 kon men lid worden voor het leven	
Activiteiten	Uitgifte van 36 medailles tijdens deze periode (2 per jaar) Gratis een bronzen exemplaar aan elk lid, zilveren exemplaren moeten worden besteld Driejaarlijkse prijs voor jonge kunstenaar Organisatie van tentoonstellingen en voordrachten Vulgariserende en kunstkritische publicaties Twee Algemene Vergaderingen per jaar, met voorstelling van de medailles en voordrachten	

Toelichting

Tijdens de Algemene Vergadering van 21 maart 1920 wordt de *Société hollandaise-belge des Amis de la Médaille d'Art* ontbonden en de Belgische afdeling sticht hierop aansluitend de nieuwe *Société des Amis de la Médaille d'Art* met als logo , met als voorzitter Victor Tourneur. In feite kunnen we spreken van een doorstart met naamsverandering, aangezien in 1921 de 20ste verjaardag van het Genootschap wordt gevierd.

Het Genootschap stelt statutair tot doel om de kunstzinnigheid van de medailleur aan te moedigen, de interesse en smaak van de medaille te ontwikkelen, en de gegoten kunstmedaille te promoten.

Hiervoor worden statutair meerdere activiteiten gepland zoals:

- de jaarlijkse uitgifte van twee medailles door Belgische kunstenaars die uitsluitend bestemd zijn voor de leden
- een driejaarlijkse prijs voor een kunstmedaille door een kunstenaar jonger dan dertig jaar die verbonden is/was aan een Belgische opleidingsinstituut
- de organisatie van tentoonstellingen en voordrachten en de uitgifte van vulgariserende en kunstkritische publicaties.

Er zijn twee jaarlijkse Algemene Vergaderingen, met naast administratieve aangelegenheden de mogelijkheid tot voorstelling van medailles en voordrachten.

Daarnaast zijn er verschillende sociale activiteiten. In 1951 worden meerdere tentoonstellingen georganiseerd naar aanleiding van de 50ste verjaardag van het Genootschap, waarbij dit koningin Elisabeth mag verwelkomen op de tentoonstelling in het Penningkabinet te Brussel.

Na WO II verliest de medaille aan prestige. De verenigingen ter promotie van de medaille worden hierdoor eerder elitaire gezelschappen die amper bekend zijn bij het brede publiek. De leden, en vooral de bestuursleden, behoren tot aanzienlijke families. Men krijgt de indruk dat het een nogal exclusieve club is voor echte liefhebbers.

De AMA heeft sinds 1953 een beperkte activiteit waarvan geen verslagen zijn teruggevonden. Op de Algemene Vergadering van 16 november 1958 in Brussel besluiten de 11 aanwezige leden tot het ontbinden van de AMA, en M. Ledel liquideert het Genootschap.

Het zou pas in 1987 zijn dat een nieuwe vereniging ter promotie van de medaille wordt gesticht.

De ledenstructuur

De vereniging telt drie soorten leden:

- *membres amateurs*: voor geïnteresseerde personen, bedrijven en andere instellingen die zelf geen medailles creëren of produceren. Iedereen, ook buitenlanders, kan *membre amateur* worden

- *institutionele leden* zoals musea, penningkabinetten, andere publieke organen, etc.
- *membres artistes*: voor de medailleurs met een Belgische opleiding of die reeds tien jaar in België gedomicilieerd zijn. Gezien het Genootschap de jaarlijkse penningen liet realiseren door eigen leden-medailleurs waren deze verplicht zich aan te sluiten om een mogelijke opdracht te kunnen krijgen.

Daarbuiten kan de Algemene Vergadering, op voordracht van het bestuur, een erelid (*membre d'honneur*) verkiezen. Koning Albert I is en blijft vanaf 1920 het enige erelid van de vereniging.

Vanaf 1920 worden de nieuwe leden aangemeld en voorgedragen bij het bestuur dat de toetreding goedkeurt. Het ledenaantal steeg spectaculair in de eerste jaren:

241 leden in 1920	216 <i>membres amateurs</i> en 25 <i>membres artistes</i>
400 leden in 1921	375 <i>membres amateurs</i> en 25 <i>membres artistes</i>
479 leden in 1922	454 <i>membres amateurs</i> en 25 <i>membres artistes</i>
549 leden in 1924	524 <i>membres amateurs</i> en 25 <i>membres artistes</i>
572 leden in 1925	548 <i>membres amateurs</i> en 24 <i>membres artistes</i>

maar in de aanloop naar en door WO II ging het aantal leden snel naar beneden:

220 leden in 1939

202 leden in 1944

en waarschijnlijk minder dan een 100-tal in 1953.

Bij de ontbinding van de vereniging op 3 april 1953 waren er, zoals gezegd, slecht 11 leden aanwezig.

Het lidgeld bedraagt statutair minimaal 25 fr. per jaar voor alle leden en verhoogt in de loop der jaren: 35 fr. in 1925, 50 fr. in 1929, 100 fr. in 1944 en in 1946 is het 150 fr. voor Belgen en 175 fr. voor buitenlanders.

In 1921 wordt de mogelijkheid goedgekeurd om lid te worden voor het leven.

Alle leden krijgen een bronzen exemplaar van elke door de AMA uitgegeven medaille, terwijl een zilveren exemplaar moet worden besteld en aan kostprijs worden betaald.

In totaal zijn er 36 medailles door de AMA voor de leden aangemaakt. Oorspronkelijk zijn het twee medailles per jaar (1920, 1922, 1924 en 1926), terwijl er in de andere jaren slechts één medaille wordt gegeven.

De keuze van het thema van de medaille en de aanwijzing van de kunstenaar gebeurt door het bestuur. De opdracht kan uitsluitend worden gegeven aan een lid-kunstenaar van de vereniging. De kunstenaars worden ingedeeld in twee groepen: jonger of ouder dan 45 jaar. Elke groep komt ongeveer om beurt in aanmerking.

2c. Promotie van de medaille (2015)

Overzicht

Oprichtingsjaar	1987
Doel	Promotie in België van de creatie van kunstmedailles Verspreiding van de kennis van de productie van medailles in België en buitenland In de context van FIDEM (<i>Fédération Internationale de la Médaille d'Art</i>) vertegenwoordigt de vereniging de uitgevers van medailles, de medailleurs, de verzamelaars en de studies omtrent medailles
Bestuur	Stefan DE LOMBAERT (voorzitter en penningmeester) – Luc VAN DAMME (ondervoorzitter en hoofdredacteur) – André POELS (secretaris)
Ledenaantal	115
Lidgeld	€ 40 in België, € 50 in het buitenland
Activiteiten	Uitgifte van de ledenmedaille waarvan elk lid gratis een exemplaar ontvangt Publicaties: vier maal per jaar een tweetalig tijdschrift <i>Flash Medailles</i> , occasioneel een gespecialiseerde catalogus (bv. bij een tentoonstelling op de Algemene Vergadering) Algemene Vergadering: éénmaal per jaar, tussen maart en juni, met enkele spreekbeurten en een tentoonstelling, ledendiner en gratis aanwezigheidspenning Vier bestuursvergaderingen per jaar Eén medailleruilbeurs per jaar, in september in Vilvoorde Jaarlijks een familiale uitstap (met echtgenote/echtgenoot) naar een stad
Contactgegevens	www.medaille.be

Toelichting

De vereniging wordt gesticht in 1987 als feitelijke vereniging (FV) op initiatief van Marie-Louise Dupont, Arsène Buchet en Maurice Colaert. De vereniging telt 25 stichtende leden.

Op 10 oktober 1991 neemt de vereniging het vzw-statuuut aan en wordt ze tweetalig (Nederlands/Frans).

De vereniging Promotie van de Medaille wil de creatie van kunstmedailles in België bevorderen en de verspreiding van de kennis van medailles in België.

De vereniging is tevens de vertegenwoordiging van de uitgevers van medailles, de medailleurs, de studies omtrent medailles, de verzamelaars, en dit in de context van FIDEM (*Fédération Internationale de la Médaille d'Art*).

Activiteiten

De vereniging wil met haar jaarlijkse uitgifte van een kunstmedaille, bij voorkeur van een kunstenaar die zijn eerste medaille creëert, elk aangesloten lid een genummerd exemplaar overhandigen ter gelegenheid van de Algemene Vergadering.

Tevens wordt sinds 1998 een aanwezigheidspenning uitgereikt aan de aanwezige leden op de jaarlijkse Algemene Vergadering.

De vereniging organiseert culturele uitstappen, met een bezoek aan plaatsen waar medailles kunnen worden bekeken en aan ateliers van kunstenaars.

Als communicatiemiddel is er de uitgave van haar tijdschrift *Flash Médailles* voor de contacten onder de leden. Dit tijdschrift verschijnt vier maal per jaar met informatie over medailles, verzamelingen, medailleurs en evenementen.

Sinds 1989 is de vereniging actief bij het inrichten van of deelnemen aan tentoonstellingen zoals Europalia, Penningkabinet te Brussel, e.a.

3. *Cercle d'Études Numismatiques*/Diestse Studiekring voor Numismatiek

Enkele leden van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek namen in 1964 uit onvrede het initiatief om de *Cercle d'Études Numismatiques* (CEN) op te richten, omdat het KBGN zich niet wou richten naar een bredere laag van numismatisch geïnteresseerden en verzamelaars. De *Cercle d'Études Numismatiques* (CEN) start een programma van vulgariserende artikels in zijn tijdschrift en tevens van enkele specifieke studies. De vereniging heeft het Frans als huistaal.

In 2006 wordt de Diestse Studiekring voor Numismatiek opgericht met dezelfde doelstellingen, maar met gebruik van het Nederlands als huistaal.

Beide verenigingen worden hieronder toegelicht:

3a. *Cercle d'Études Numismatiques*

3b. Diestse Studiekring voor Numismatiek

3a. *Cercle d'Études Numismatiques* (©) (2016)

European Centre for Numismatic Studies – Centre Européen d'Études Numismatiques

Overzicht

Oprichtsjaar	1964
Doel	De studie en verspreiding van de kennis betreffende de numismatiek door publicaties, voordrachten, tentoonstellingen, uitschrijven van een prijs, enz. (hoofdzakelijk in het Frans)
Bestuur	Jean-Claude THIRY (<i>président</i>) – Henri POTTIER (<i>vice-président</i>) – Nicolas TASSET (<i>secrétaire</i>) – Stéphane GENVIER (<i>trésorier</i>) – Jean-Marc DOYEN (<i>administrateur et secrétaire de rédaction</i>)
Leden	Werkende leden – stemgerechtigd: 35 Leden – abonnementen: 120
Lidgeld	<i>Bulletin du CEN</i> (3 maal per jaar): € 29 in België, € 33 in buitenland <i>Bulletin du CEN</i> (3 maal per jaar) + JAN: € 68 in België, € 75 in buitenland

Activiteiten	<i>Bulletin du CEN</i> (BCEN – 3 afleveringen per jaar) <i>The Journal of Archaeological Numismatics</i> (JAN – 1 volume per jaar) <i>Travaux du CEN</i> (TCEN – reeds 15 volumes verschenen) <i>Dossiers du CEN</i> (DCEN – reeds 3 volumes verschenen)
Contact	www.cen-numismatique.com

Toelichting

Op initiatief van Pierre Magain werd op 1 januari 1964 de *Cercle d'Études Numismatiques* opgericht, met een 30-tal leden.

De CEN wou bestaan naast het zeer academische KBGN. Het was de bedoeling om leden en beginnende numismaten beter te vormen aan de hand van vulgariserende publicaties in de vorm van een aanvankelijk driemaandelijks tijdschrift *Bulletin du CEN*; later zou dit viermaandelijks worden.

Tevens wordt een serie van monografieën opgestart, getiteld *Travaux du Cercle d'Études Numismatiques*, die de leden de kans bieden om hun eigen studies te laten publiceren. Er zijn reeds 15 succesvolle nummers verschenen. Deze publicaties worden verzorgd uitgegeven en goed verkocht.

Op 14 december 1965 wordt er een jeugdafdeling opgericht, met een eigen maandelijks publicatie.

Vanaf 1969 wordt een vijfjaarlijkse numismatische prijs uitgereikt. Deze *Prix Quinquennal de Numismatique* promoot het bestuderen van een numismatisch onderwerp door numismaten, jonger dan 35 jaar.

In 2010 worden twee nieuwe initiatieven gekondigd en opgestart:

- enerzijds, de *Dossiers du Cercle d'Études Numismatiques* voor het publiceren van muntvondsten op archeologische sites, en dit van de antieke tot de moderne perioden. Er zijn nu reeds twee volumes verschenen
- anderzijds, het *JAN* (*Journal of Archaeological Numismatics*) voor het bundelen van wetenschappelijke artikelen waarin archeologie en numismatiek een gemeenschappelijke en systematische analyse maken van de gegevens die op het terrein zijn gevonden.

3b. Diestse Studiekring voor Numismatiek (2016)

Overzicht

Oprichtingsjaar	2006
Doel	Het promoten en verspreiden van numismatische kennis door het organiseren van een driemaandelijks tijdschrift en bijeenkomsten, cursussen, studiedagen, studiereizen, werkgroepen, publicaties, enz. (hoofdzakelijk in het Nederlands)
Bestuur	Patrick PASMANS (voorzitter/redacteur) – Piet VANMARSSENILLE (secretaris/ondersteuning ledenveiling) – Johan LAEVERS (penningmeester)
Leden	80
Lidgeld	€ 30 euro in België, € 35 euro in buitenland

Activiteiten	Driemaandelijks tijdschrift Cursus <i>Inleiding tot de numismatiek</i> Driemaandelijkse ledenbijeenkomst met voordrachten en veiling Jaarlijkse studiedag
Contact	www.studiekring-numismatiek.be

Toelichting

De Diestse Studiekring voor Numismatiek wordt opgericht in 2006 en vormt in zekere zin de Nederlandstalige tegenhanger van de *Cercle d'Études Numismatiques* (CEN). Het doelpubliek bestaat niet zozeer uit muntverzamelaars maar wel uit mensen die meer kennis over numismatiek willen opdoen. Ondertussen telt de Studiekring zowel leden die professioneel bezig zijn met numismatiek (vnl. academici, archeologen, historici) als mensen die dat in hun vrije tijd doen.

De Studiekring heeft driemaandelijkse bijeenkomsten met twee lezingen en een kleine ledenveiling.

Jaarlijks wordt er in het voorjaar een studiedag georganiseerd rond een bepaald thema, bijvoorbeeld dit jaar (op 23 april 2016) over de muntslag langsheen de oude handelsroutes.

Het bestuur organiseert occasioneel studiereizen en ondersteunt met een werkgroep de bestudering van de gilde- en waardepenningen (*méreaux*).

De Studiekring publiceert een driemaandelijks tijdschrift *De Muntmeester* met zowel algemene als gespecialiseerde bijdragen.

Voor zijn tienjarig bestaan publiceerde de Studiekring het boek *De médailles van Pierre Theunis (1883-1950)*, geschreven door Patrick Pasmans en Luc Vandamme.

Voor leden die minder vertrouwd zijn met de numismatiek biedt hij een schriftelijke cursus *Inleiding tot de numismatiek* aan.

Op de Algemene Vergadering van 5 maart 2016 werden de statuten deels aangepast en de bestuursfuncties herverdeeld.

4. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde / *Alliance Européenne de Numismatique*

In 1950 wordt op initiatief van enkele lokale numismatische verenigingen het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde (EGMP) gesticht. Dit Genootschap richt zich volledig tot de verzamelaars.

De nationale structuur van het Genootschap wordt in 1982 gesplitst in een Nederlandstalige en Franstalige vereniging, waardoor deze beide afzonderlijk worden besproken.

In 1988 nemen enkele leden van de EGMP-afdeling *Numismatica Antverpia* het initiatief om de verzamelaars van eretekens te verenigen, wat resulteert in de oprichting van MEDEC.

- 4a. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde / *Alliance Européenne de Numismatique* tot 1982
 4b. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde vanaf 1983
 4c. *Alliance Européenne de Numismatique* vanaf 1983
 4d. MEDEC

4a. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde / *Alliance Européenne de Numismatique* tot 1982 [LIT4]

Overzicht

Oprichtingsjaar	1950/1983
Doel	Het doel van de vereniging bestaat erin de informatie, de studie, de vulgarisatie, de promotie en de verdediging van de numismatiek aan te moedigen en op de breedst mogelijke manier te verspreiden
Bestuur	1950: Willy HERSSENS (voorzitter) – René DE MARTELAERE (secretaris/penningmeester)
Afdelingen	1951 er komt een afdeling in Antwerpen, Brussel, Gent, Brugge, Luik, Charleroi en Alger 1954 Zuid-West-Vlaanderen 1962 heropricting in Luik 1965 Leuven 1969 Mons 1970 Hasselt 1971 Nijvel, Namen, Tienen, Sint-Katelijne-Waver, Mulhouse en Besançon 1974 Dendermonde en Tubize 1975 Couvin 1980 Vielsalm en Oupeye 1980 Heusden-Zolder (Limburg) 1982 Mechelen
Leden	1950 150 1960 400 1970 1.050 1980 1.670 1982 1.660
Lidgeld	1953 60 fr. in België, bovenop het lokale lidgeld (vrijwillige aansluiting) 1960 100 fr. 1970 200 fr. 1981 400 fr.
Activiteiten	Uitgifte tweemaandelijks tijdschrift <i>La Vie Numismatique/Tijdschrift voor Numismatiek</i> Diensten zoals intekening van de leden op FDC-muntsets Aanleggen van lokale bibliotheken Aanleggen van een numismatische verzameling (1953, maar snel gestaakt) Tentoonstellingen Jaarlijkse statutaire Algemene Vergadering Jaarlijkse penning opgedragen aan een verdienstelijk lid

Toelichting

Het EGMP-AEN werd waarschijnlijk opgericht naar het voorbeeld van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, wat we kunnen terugvinden in de structuur van enkele activiteiten en de organisatie.

In februari 1950 plaatsen René De Martelaere en Antoine Van den Brande een oproep in een weekblad om muntverzamelaars te verenigen. Het eerste nummer van het maandblad *L'Alliance Numismatique* verschijnt in maart 1950. In het voorwoord van dit nummer wordt de 'nood' om een numismatische club op te richten uitgebreid toegelicht en vergeleken met de reeds alom verspreide verzamelclubs voor postzegels: *numismatiek is niet georganiseerd en documentatie is schaars*. Voor het referentiewerk van de Franse numismatiek, de *Ciani*, moest de hoge som van 5.000 oude (lichte) Franse frank worden neergeteld. Door de oprichting van een nieuwe vereniging moet het mogelijk worden om te kunnen ruilen, te kunnen aankopen tegen aanvaardbare prijzen, inlichtingen te kunnen bekomen, enz. De vereniging neemt de naam 'Penningkundige Groepering van België' aan.

Het eerste bestuur treedt aan in april en ere wie eer toekomt ... daarom de samenstelling ervan: Voorzitter: Willy HERSENS – Ondervoorzitters: Jean-Marie GYSELINCK en Gilbert VERMEULEN – Secretaris-penningmeester: René DE MARTELAERE – Leden: Eugène DE VIS, Fernand MOREAU, Antoine VAN DEN BRANDE en Adelbert VAN ROOSBROECK

Het lidgeld bedroeg 50 BEF, en er wordt gestart met een bibliotheek waarbij de boeken aan de leden worden bezorgd via verzending per post. De bibliotheek groeit snel: van 7 boeken (waarvan 3 catalogi) in juni 1950, naar 17 boeken in januari 1951, 46 boeken in april 1951, en 160 boeken (verkoopscatalogi niet inbegrepen) in april 1960.

Op de Algemene Vergadering van 1951 kan het enthousiasme niet op en is er een vurige ambitie om buiten de Belgische grenzen actief te worden, waardoor de naam verandert in *Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde*. Van deze Europese ambitie is vandaag de dag niets meer te bespeuren. Het vooropgezette doel werd trouwens niet gehaald, hoewel alles veelbelovend begint, met aansluitingen vanuit Nederland, Frankrijk, Duitsland en zelfs Algerije (toen nog Frans gebied). De buitenlandse secretarissen zijn veelal beroepsnumismaten, zoals Schulman, Pilartz en Boutin. Vooral in Frankrijk en Algerije is het een succes:

in 1953: 98 Franse en 16 Noord-Afrikaanse leden op een totaal van 370
in 1955: 93 Franse en 40 Noord-Afrikaanse leden

In de jaren zestig brokkelt het aantal buitenlandse leden af door onder andere de onafhankelijkheid van Algerije. De Europese droom eindigt hier.

Het ledenaantal van het EGMP/AEN groeit elk jaar, van 300-400 leden in de jaren 1950, 400-1.000 leden in de jaren 1960 door de toegenomen interesse in het verzamelen in het algemeen, en in de numismatiek in het bijzonder, tot een maximum van 1.400 in de jaren 1970.

Naast de jaarlijkse Algemene Vergadering is het *Tijdschrift voor Numismatiek/La Vie Numismatique* het voornaamste communicatiekanaal tussen de leden. Dit tweemaandelijks tijdschrift wordt uitgegeven in een Nederlands- en een Franstalige versie, met hoge kosten tot gevolg.

Het EGMP/AEN neemt belangrijke initiatieven: een bibliotheek in 1950, een FDC-dienst in 1951, een muntenkabinet in 1953, het inrichten van meerdere tentoonstellingen vanaf 1955, een maandblad vanaf 1960 en een penning. Deze laatste wordt opgedragen aan een verdienstelijk lid en zal een jaarlijkse traditie worden, met uitreiking op de Algemene Vergadering.

In 1982 komt er een kleine 'revolutie' met de splitsing tussen EGMP en AEN naar aanleiding van het deficitair budget dat al enkele jaren aanhoudt. Het steeds hoger lidgeld om een sluitend budget te kunnen realiseren leidt tot een dalend aantal leden. De aangesloten verenigingen laten hun leden zelfs toe om aan te sluiten als plaatselijk lid zonder de verplichting om het hoge lidgeld te betalen voor de overkoepelende vereniging, het EGMP/AEN. Voor de Vlaamse afdelingen is deze situatie niet houdbaar, omdat het jaarlijks verlies aan leden zou leiden tot onvoldoende middelen om de continuïteit van het EGMP te verzekeren. De Vlaamse afdelingen stellen voor om het lidgeld én de werkingskosten te verlagen, met de bedoeling en verplichting dat alle leden in de afdelingen zich aansluiten bij het EGMP. Het EGMP stelt een verlaagd lidgeld voor van 250 BEF, inbegrepen het lidgeld voor de lokale club, in plaats van het bestaande EGMP/AEN-lidgeld van 450 BEF + het lokale lidgeld. Er wordt aangenomen dat door het lagere lidgeld meer leden zullen worden aangetrokken en de inkomsten zullen stijgen die de lagere uitgaven kunnen dekken. De Waalse afdelingen willen het bij het oude laten: hoog lidgeld en minder leden. Beide standpunten zijn niet verzoenbaar, en uiteindelijk komt het tot een splitsing tussen EGMP en AEN. Na de boedelscheiding in 1982 gaan beide takken met hun respectievelijke afdelingen autonoom verder.

4b. Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde na 1983 [LIT4-6]

Overzicht

Oprichtingsjaar	(1950)/1983	
Doel	Het doel van de vereniging bestaat erin de informatie, de studie, de vulgarisatie, de promotie en de verdediging van de numismatiek aan te moedigen en op de breedst mogelijke manier te verspreiden	
Bestuur	Linda EVERAERT (voorzitter) – Jean-Claude MARTINY (secretaris) – Raymond DE MARIE (penningmeester)	
Afdelingen	Antwerpen	1951 – heden
	Brugge	1951 – heden
	Gent	1951 – 2015
	Zuid-West-Vlaanderen	1954 – heden
	Leuven	1965 – heden
	Tienen	1971 – heden
	Dendermonde	1974 – heden

	Mechelen	1982 – 2010
	Heusden-Zolder	1983 – 2008*
	Aalst	1984 – heden
	Herentals	2005 – heden
Leden:	1983	1.500
	2016	1.220
Lidgeld:	1983	400 fr., lokaal lidgeld inbegrepen (verplichte aansluiting voor afdelingen)
	2016	€ 14 in België, € 17 in buitenland
Activiteiten:	<i>Jaarboek</i> en <i>Numismatische Agenda</i> (sinds 1983)	
	Uitgifte driemaandijls tijdschrift <i>De Muntklapper</i> (sinds 1994)	
	Aanvullen van lokale bibliotheken	
	Inrichten van tentoonstellingen	
	Eén statutaire Algemene Vergadering van de leden	
	Jaarlijkse uitgifte van een penning opgedragen aan een verdienstelijk lid	
	Jaarlijkse ledenveiling (sinds 1990)	
	Jaarlijkse penning voor het beste artikel in het <i>Jaarboek</i>	

Toelichting

Het archief van het EGMP wordt zorgvuldig bijgehouden en ter gelegenheid van de 50ste en de 60ste verjaardag is een uitgebreid historisch overzicht opgemaakt en gepubliceerd in het *Jaarboek* 2000 resp. het *Jaarboek* 2010.

Na de splitsing met het AEN wordt het EGMP geherdefinieerd en krijgt het nieuwe statuten die de vereniging vorm geven. Deze statuten werden voor het laatst aangepast in 2015. Naast de officiële statuten is er het huishoudelijk reglement. Naar aanleiding van zijn 50-jarig bestaan in 2010 kreeg het EGMP de titel Koninklijke Vereniging.

Structuur

Het EGMP is een Feitelijke Vereniging (EGMP FV) die de aangesloten afdelingen overkoepelt. Alle leden van de lokale afdelingen zijn lid van de FV.

* Toen in 2008 geen nieuwe gemotiveerde bestuursleden meer werden gevonden om de organisatie verder te zetten van de enige Limburgse muntclub, aangesloten bij het EGMP, werd besloten deze om te vormen tot een vzw met een andere doelstelling. Deze vzw, de Limburgse Commissie voor Numismatiek (LCN), heeft als doel de numismatiek te bevorderen door vooral nieuwe basisinformatie te verschaffen aan verzamelaars, via de uitgifte van numismatische publicaties. Sinds haar oprichting werden reeds een 20-tal werken uitgegeven, in samenwerking met o.a. de Provincie Limburg, Mauquoy Medal C°, het archief van het Koninklijk Paleis, de Koninklijke Munt, de stad Veurne, de Vereniging van de Adel van het Koninkrijk België vzw, het Nationaal Jenevermuseum, de *Société Archéologique de Namur* en de Promotie van de Medaille vzw. Tevens mochten individuele auteurs, zoals Marcel M. Celis & Eugène Warmenbol, Jean-Claude Orban en Patrick Pasmans een numismatisch werk uitgeven in samenwerking met de LCN. Contactgegevens: de Heer Luc Vandamme, @ luc.vandamme@telenet.be

Het bestuur en de besluitvorming van de EGMP FV gebeurt door een Raad van Bestuur, samengesteld uit de verkozen, statutaire bestuursleden en de afgevaardigden van de afdelingen. Elke afdeling heeft één stemgerechtigde afgevaardigde. De bestuursleden van het EGMP FV worden op elke jaarlijkse Algemene Vergadering verkozen. De mandaten worden beschreven in de statuten.

Voor het beheer van alle financiële belangen is de EGMP VZW opgericht volgens de regels van een Belgische vzw; ze heeft een beperkt aantal leden. De EGMP VZW voert de financiële transacties uit zoals besloten en aangegeven door de EGMP FV.

Ter gelegenheid van de viering van haar 60-jarig bestaan te Antwerpen worden er ereleden en een erevoorzitter benoemd.

De ledenstructuur

Het EGMP telde in 1983 ongeveer 1.250 leden, waarbij alle afdelingen hun leden moeten aansluiten tegen het verlaagde lidgeld van 250 BEF, incl. het lokale lidgeld, in plaats van de 450 BEF + het lokale lidgeld.

In 1983 zijn er tien afdelingen aangesloten; drie ervan hebben intussen opgehouden te bestaan: Heusden-Zolder in 2008, Mechelen in 2010 en Gent in 2015. Anderzijds werd in 2005 een nieuwe succesvolle afdeling opgericht in Herentals.

De activiteiten

Het Jaarboek, het Tijdschrift en andere publicaties

Door de splitsing en de bewuste keuze om de kosten te verlagen werd het tweemaandelijks *Tijdschrift voor Numismatiek* niet verdergezet. Alle artikels werden voortaan gebundeld in een *Jaarboek* dat alle leden gratis ontvangen. Daarnaast wordt een losbladige driemaandelijkse *Numismatische Agenda* afgeleverd aan de afdelingen, die deze ter beschikking kunnen stellen van hun leden tijdens de lokale vergaderingen of als bijlage aan hun eigen tijdschrift.

Het *Jaarboek* is uitgegroeid tot de belangrijkste bron van artikels over de Belgische numismatiek.

De *Numismatische Agenda* wordt in 1994 vervangen door een driemaandelijks tijdschrift *De Muntklapper* dat aan alle leden wordt toegezonden. *De Muntklapper* is het communicatiemiddel bij uitstek voor en door de afdelingen en hun leden.

De enige tot nu toe bijzondere uitgave is de *Atlas der Munten van België, van de Kelten tot heden*, samengesteld door Hugo Vanhoudt, die in 1995 als *Jaarboek* aan de leden werd geschonken.

De Algemene Vergadering en de ledenveiling

De Algemene Vergadering die jaarlijks wordt gehouden conform de statuten, is dé sociale bijeenkomst bij uitstek voor alle leden.

Na de afhandeling van de statutaire agendapunten is het een feest waar de leden elkaar ontmoeten, met een lezing en een bezoek aan de stad waar de vergadering plaats heeft.

Ter gelegenheid van de Algemene Vergadering worden er medailles opgedragen en uitgereikt, o.a. aan een verdienstelijk lid en voor het beste artikel in het *Jaarboek*.

Om meer mogelijkheden te geven aan de leden om met elkaar in contact te komen en om een nood te ledigen betreffende het aanbieden van munten en medailles aan de leden, werd in 1990 besloten om een jaarlijkse veiling in te richten, en dit met groot succes.

De uitreiking van prijzen

In 1982 wordt de traditie van de jaarlijkse uitgifte van een penning ter gelegenheid van de Algemene Vergadering verdergezet. Deze penning wordt opgedragen aan een voor het EGMP verdienstelijk lid, en wordt te koop aangeboden aan de leden en geïnteresseerden.

Elk jaar wordt de auteur van het beste artikel uit het *Jaarboek* beloond met een medaille die op de Algemene Vergadering wordt uitgereikt.

4c. Alliance Européenne de Numismatique vanaf 1983

*Overzicht**

Oprichtingsjaar	(1950)/1983	
Doel	De promotie van de numismatiek, met munten en penningen als verzamelobject maar ook als cultureel erfgoed, en dit door het versterken van de contacten tussen lokale verenigingen en numismaten	
Bestuur:	Régis RENARD (voorzitter) – Nicole VINCENT (ondervoorzitter) – Francis BIENFAIT (penningmeester) – Jacques DRUART (redacteur <i>La Vie Numismatique</i>)	
Afdelingen	Vielsalm	1979 – heden
	Couvin	1975 – heden
	Tubize	1974 – 1990 (stopte na de dood van voorzitter Paul Lucas)
	La Louvière	1969 – heden
	Bruxelles	1950 – heden
	Stockem-Saint-Georges	1985 – 2015
	Liège	1951/1962 – heden
	Soignies	1985 – 2016
	Argenteuil (F) Paris	1997 – 1999 <i>collectionneurs de jetons</i>

* Op de vraag naar meer informatie over de vereniging sinds de splitsing in 1982 kwam het antwoord dat er geen archief bestaat, op enkele brieven na, bewaard bij dhr. Dengis.

	Verviers (SNCB)	1985 – heden
	Nivelles	1971 – heden
	Association Numismatique Ardennaise	1984 – heden (Charleville, Givet, Sedan)
	Namur	1971 – 1984
	Mons	1969 – ?
	Charleroi	1951 – 199 ?
	Oupeye	1980 – 1990
	Lyon (F)	1987 – 1997 <i>conférences numismati- ques</i>
	Le Havre	1990 – 1997
	Wissenbourg	1990 – ?
Leden	450	
Lidgeld	€ 17 in België, € 25 in buitenland	
Activiteiten	Jaarlijkse statutaire Algemene Vergadering Uitgifte van de jaarlijkse jeton opgedragen aan een verdienstelijk lid Acht afleveringen van het tijdschrift <i>La Vie Numismatique</i> per jaar met telkens een bijgevoegde verkooplijst van munten en medailles voor en door de leden	
Contact	www.alearnum.com	

4d. MEDEC (2016)

Overzicht

Oprichtingsjaar	1988
Doel	Organiseren van ontmoetingen en informatie-uitwisseling tussen verzamelaars van orden, eretekens en medailles
Bestuur	Hugo JACOBS (voorzitter) – Jeannine JACOBS-DE CONINCK (secretaris, penningmeester, redactie tijdschrift)
Ledenaantal	137
Lidgeld	€ 20 in België, € 30 in buitenland
Activiteiten	Vijf vergaderingen/jaar waaronder een faleristische dag Vijf tijdschriften/jaar Uitgifte van extra publicaties Bibliotheek
Contact	www.vereniging-medec.be

Toelichting

MEDEC wordt opgericht op 30 april 1988, met als doel verzamelaars van orden, eretekens en medailles de mogelijkheid te bieden mekaar te ontmoeten om verzamelstukken en informatie uit te wisselen. Vooral dat laatste is zeer belangrijk.

Om de leden te informeren wordt er vijfmaal per jaar een tijdschrift uitgegeven met studies, de publicatie van onderzoekingsresultaten en allerhande nieuwtjes betreffende officiële en niet-officiële Belgische en buitenlandse orden en eretekens. MEDEC geeft ook extra publicaties uit, de zgn. *Dossiers*, waarvan er reeds zes zijn verschenen. Deze publicaties zijn gedetailleerde studies over medailles en eretekens.

LITERATUUR

- [LIT1] SALMON P., *De la Collection au Musée*, Bruxelles, 1958.
- [LIT2] COLAERT M., À travers cent cinquante années d'histoire de la Société Royale de Numismatique de Belgique, *RBN CXXXVII* (1991), p. III-XL.
- [LIT3] BUCHET A.R. & TOUSSAINT J., *Aperçu de la médaille en Belgique dans la première moitié du XXe siècle au travers de la Société hollandaise-belge des Amis de la médaille d'art (1901-1920) et de la Société royale 'Les Amis de la médaille d'art' (1920-1959)*, Jambes : Anhaive, 2007.
- [LIT4] Veertig Jaar EGMP, *JEGMP* 1990, p. 11-81.
- [LIT5] Vijftig Jaar EGMP, *JEGMP* 2000, p. 21-77.
- [LIT6] Zestig Jaar EGMP, *JEGMP* 2010, p. 19-76.